

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

Kutuma Injili Ulimwenguni I: Muhtasari

Maelezo
Mafupi

NAMNA #1:

I. Lengo na Mfano wa Mungu.

NAMNA #2:

II. Waajibu wa Wasraeli, nafasi ile walikuwa naye na vile waliitikia.

NAMNA #3:

III. Wasraeli, Kristo na ufalme.

NAMNA #4:

IV. Kanisa na Kutuma Injili.

NAMNA #5:

V. Ufufuo wa WaKristo ulimwenguni kote.
Mtihani.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

Kutuma Injili Ulimwenguni Sehemu ya Kwanza: Mtihani

Kila Swali Ina Pointi Ishirini

- 1) Eleza vile Biblia inasema juu ya kuhubiri Injili ulimwenguni (ukur. 80).
- 2) Onyesha kwa jumla vile Wasraeli walitumia waakati wao na vile waliitikia (ukur. 91).
- 3) Chagua hali nan kesi inayonyesha ya kwamba huduma ya Kristo ulifikia mataifa mengine (ukur. 94, 95).
- 4) Tumia Jambo kubwa ya ushindi kueleza ujumbe wa Injili ya ufalme (ukur. 99, 98).
- 5) Tumia Mtd 13:1-4 na 14:26, 27 kuonyesha vile wamishonari watitumwa kueneza Injili (ukur. 102).
- 6) Tumia Mtd 26:18 kueleza njia ile Paulo alitumia kwa kueneza Injili (ukur. 103, 104).

Kila Swali Ina Pointi Kumi

- 1) Katika Historia, Biblia inatuonyesha umuhimu wa bidii ya kanisa kueneza Injili ulimwenguni kote (ukur. 78).
- 2) Kwa maneno mawili au matatu jibu swali ili: Kwa nini shetani amekwbania kutanya kazi yake? (ukur. 81).
- 3) Kwa kuheshimu lengo la Mungu katika historia, andika mifango miwili, shindu mbili na lengo la Mungu (ukur. 85).
- 4) Kwa ufupi eleza moja la nafasi ile Wasraeli walikua nae kama tarfa (ukur. 88, 89).
- 5) Kwa ufupi eleza vile Mungu "anasaidia" wamishonari neale wasiwena shaka kwenda kwa mataifu mengine. (ukur. 90, 91).
- 6) Ni kwa njia ipi wayahudi walikosa kuelewa ufalme wa Mungu? (ukur. 92, 93).
- 7) Ufalme wa Mungu utakaja lina? (ukur. 96).
- 8) Kwa fungu la maneno, eleza waajibu wa Injili ya ufalme (ukur. 98).
- 9) Kwa maneno machache, eleza lengo la injili ya ufalme (ukur. 99).
- 10) Chora picha ukionyesha vile Mdo 1:8 ilitimizwa kama vile kitabuya matendo kinaonyesha (ukur. 100).
- 11) Eleza maana ya neno "mtume" (ukur. 103).
- 12) Kuonyesha Aafunti na Shabah ya wamiseni ni nini (ukur. 105).

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

Mafunzo ya Kutuma Injili ulimwenguni:

Kuna kosa kama tatu hivi inayofundisha jinsi ya kueneza Injili uli mwenguni. Hi mafunzo inatokana na mwandishi wa vitabu ameitwa Jonathan Lewis. Inapatikana kwa lugha ya spanishi na unaweza kutuma maombi yako kule William Carey Library Publishers, P.O. Box 40129, Pasadena, CA 91114 (818-798-0819).

Hi mafunzo lmetumiwa kwa ruhusa.”

Masomo tatu ya misiemu ulimwenguni:

1. Missioni Ulimwengu I - Msingi kibibilia na Kihistoria¹
2. Missioni Ulimwengu II - Upande ya mipango
3. Missioni Ulimwengu III - Upande zaidi ya utamaduni

**Maelezo
Mafupi**

I. Lengo na mpango wa Mungu.

Neno Kutoka kwa Mwandishi:

Tunapofikiri kitabu cha Johana 3:16, mara tunafikiri kifungu hiki kinasema juu ya wokovu wa mtu binafsi. Lakini, maneno yake ni ya kufikia watu wangi. "Mungu alipenda ulimwengu." Mpango na lengo ya Mungu ni kila mwanadamu amujue Bwana Yesu Kristo.

A. Kutuma Injili ni Msingi wa Biblia.

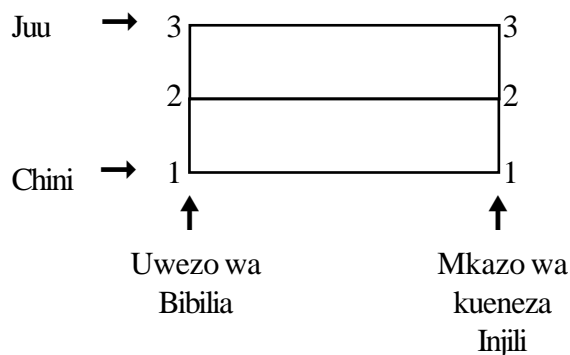
1. Biblia ni hadithi ya vile Mungu anatuma Injili kwa kila mwanadamu. (Ni historia!) (Ni hadithi yake). Bila kutuma Injili hakuna haja ya kuwa na Biblia. Bila Biblia hakuna mwongozo wa kutuma Injili. Lengo la Mungu ni kueneza Injili ulimwenguni kote.
2. Biblia ni ya muhimu kwenda kweneza Injili ulimwenguni, kwa sababu hii:

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

- a. Biblia inatoa amuri Injili ihuibiriwe ulimwenguni.
- 1) Kuhubiri Injili ulimwenguni imeelezwa katika Biblia.
 - 2) Umuhimu wa biblia na kueneza Injili ulimwenguni unaonekana katika historia.
 - a) Umuhimu wa umishoni ume badilika katika historia ya kanisa. Wakati kanisa inaonyesha umuhimu na mamulaka ya Biblia, nile vile inaonyesha umuhimu wa kueneza injili ulimwenguni kote.
 - b) Katika historia ya kanisa, kuna uhusiano na kugeuka kama hii:

Majadiliano Ya Muhimu

Katika historia, kama kanisa aikueleza umuhimu wa uwezo wa Biblia (kwa mfano umuhimu wa namba moja kama vile nimeeleza kwa mchoro hapo), basi kueneza Injili uli mwenguni aujatili wa manani (umuhimu namba 1). Kwa nini hii ni kweli? Kwa maana amuru ya kueneza Injili ulimwenguni imeandi kwa Biblia. Kama biblia ina uwezo kidogo, basi, kuna uwezo kidogo umetolewa kwa amuru ya kububiri Injili. Jandihana ushirika huu.

- b. Amuru aiko katika mlango wa Mathayo 28. Iko katika Biblia yote. Kutoka mwanzo 12:1-3 mpaka ufunuo 7:9 tunaona umuhimu wa umishoni.
- c. Biblia inaeleza umuhimu wa kuhubiri Injili ulimwenguni kote.
- 1) Ujumbe huu unaitwa Injili. Ni waajibu wetu. Kadiri yake aibadiliki.

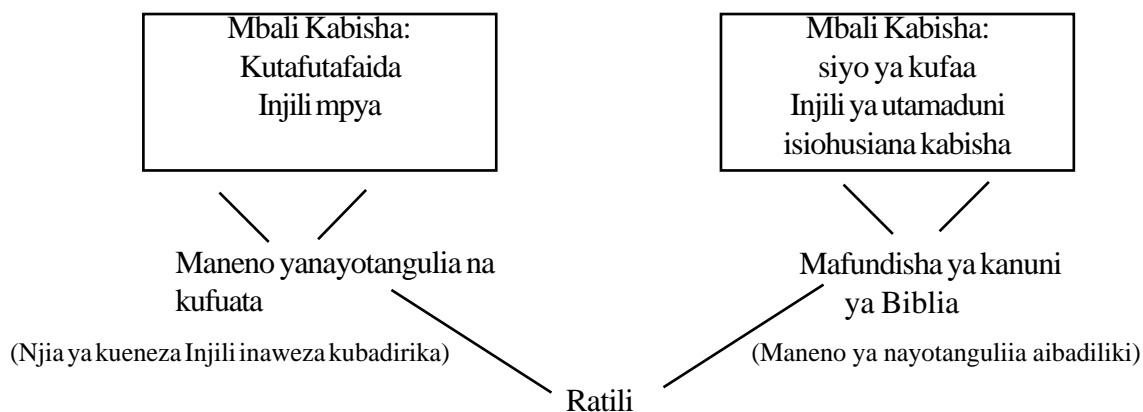
KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

- 2) Njia ya kueneza Injili inaweza kubadilika njia ya kueneza Injili inalingana na utamaduni wa watu na haja zao hau mtu kule anauzubiliwa.

**Maelezo
Mafupi**

Majadiliano ya Muhimu

Soma na kujadiliana mchoro huu:

- 3) Kuhubiri injili kwa lugha na utamaduni mbali mbali.
- a) Ni visuri kwelewa ya kwamba Injili siya wamerika na inchi zingine za uraya. Injili inauwezo kwa kila mwandamu ulimwenguni.
 - b) Ni lazima tubadirishe jinsi ya kuhubiri Injili kwa watu wenye tabia na utamaduni mbali mbali.
 - c) Jambo hii inaweza kufanywa vile kwenda upande moja mbali sana.
 - (1) Kufuatafaida - matokeo inafenywa in yahaki niyo ndiyo majaribu ya wamisinari.
 - (2) Kutomhesimu Mungu - kuwa mtu ambaye abadirishi nene ile alisema.
- 4) Kufima kial neno la Injili inaonekana wakati unatafasin neno la Mungu kamu vile hiliryo. Njia ya kusoma na kutafasiri syo hoja koma autoka katika nene na ukweli wa mugu.

KUTUMA INJILI Ulimwenguni I

**Maelezo
Mafupi**

- d. Biblia inatuonyesha vile tunaweza kuhubiri injili ulimwenguni kote.
- 1) Njia hii tunaipata katika uwezo wa vile Mungu alifanyika kuwa (mwanadamu). Katika uwezo wa Mungu kafanyika miwanadamu (Yesu alikuwa mwadamu kabisa na Mungu kabisha. Kama mwanadamu alionja vile sisi tunajisikia, kama watu. Kama Mungu akapoteza uwezo wake kama Mungu).
 - a) Kitambulisho maana yake ni kuwatikia watu lazima huwe na ushirika na wao. Ni lazima tuwe na huruma kwa watu. Neno huruma inatoka kwa kilatinii na maana yake ni kuteseka. Lazima tuteseke na watu wengine.
 - b) Hatupotezi kitambulisho maana yake ni lazima tuendele kama waKristo. Kujitambulisha na watu wale wamepotea uhatuwezai kupotesha umuhimu wa wokovu wetu.
 - c) Lakini maana yake ni kwamba, ni lazima tujitambulisha na wale wengine bila kupotesha wokovu wetu. Nikaribu na jambo la kweneza Injili ulimwenguni na kuna wengine wana neno kwa Biblia na hawafanyi lolote. Ni lazima watu wa rahisi kutii neno. Ni lazima tukae ulimwenguni lakini sisi siyo wa ulimwengu huu (Yoh. 17:14-18).
 - 2) Kama tutakuwa na kipimo, basi tutaweza kuhubiri Injili ya Kristo ambaye ni kikwaso kwa wengi na kila mtu anastahili (kujitahidi) ili apate wokovu.
 - a) lakini, kama hatujitambulishi na watu wengine, ni vigumu hao watu kupokea Injili. Kwa vile bado hawajatupokea sisi. Kwahivyo, sisi tumekuwa kikwaso, tunazuia wengine kupokea wokovu (ni heri Yesu yeye mwenyewe awe ndiye kikwaso lakini si sisi).
 - b) Kama tunajitambulisha na watu wengine mpaka tukafika hali ya kupotesha ushuhuda wetu kama wa Kristo, basi tukifanya hivyo tutataweza kupeleka Injili ya Kristo. Kwa vile sisi hatuna usahuhuda mzuri. kwa hivyo tunakuwa kizuisha cha Injili. Mtumwa anatarajiwa awe na uzima anapopele ka ujumbe wa Kristo.
- e. Neno la Mungu na upako wa Roho mtakatifu linatu patia nguvu na uwezo wa kuhubiri Injili ulimwenguni kote. (soma Rom 1:16).

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

C. Kusudi La Mungu. Mungu anafanya nini?

**Maelezo
Mafupi**

- a. Mungu ana ufalme wa milele.
 - 1) Yeye ni mfalme wa milele (Zab 10:16).
 - 2) Yeye ni mwenye enzi (Zab 103:19).
- b. Hapa kale kuliku wa ukatiri.
 - 1) Ukatiri wa Lucifa (Isaya 14:12-14).
 - 2) Pamoja na moja kwa tatu (1/3) ya malaika (Ufu. 12:4-7).
 - 3) Walifanya ufalme wa giza, ambaye uoneka na kama ufalme wa nuru, ii kudanganya na kupoteza wengi (Isaya 14:14; 2 Kor 11:14, 15).
 - 4) Swali ni kwamba, "Kama Mungu ni mwenye enzi, kwa nini basi akuaribu ufalme wa giza mara moja? Kuna maswali aina hii siku hizi, "Kwa nini mambo mbaya inatendeka?" Na ni kwa nini shetani amekubali wa afanye kazi?"
 - a) Siyo kusema Mungu ana nguvu kuliko shetani. Yeye ni mwenye enzi juu yake!
 - b) Ni kweli Mungu anatuma shetani kutimiza kusudi lake. Kwa hivyo Mungu mwenye enzi anatukuzwa.
 - c) Wenyeenzi wa Mungu ni ajabu zaidi yeye anauwezo kufanya wanadamu ku mutukuza na adui zake kumutumikia (Zab 76:10). Mungu anatumia asila ya wanadamu, imutukuze.
 - d) Mungu angemumaliza shetani pale mwanzoni. Lakini jambo nili ingefanya wenyeenzi wa Mungu asikamilike nguvu ya Mungu ingeonekana, lakini wenyeenzi wake haungeonekana..

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

Neno Kutoka kwa Mwandishi:

Fikiri wewe uko katika masindano ya ambaye inakubali kila mutu atupe kando mala mojawatu. Unatupa konde mara ya kwanza. Unamwangusha mupizani wako mana yake hii wewe una nguvu.

Fikiria kwa mashindano ingine unakubali mupizani wako atupe konde. Lakini hakwanguka. Badaye wewe unatupa konde mpaka ananguka maana ni kwamba wewe una nguvu nyingi.

Fikiria mashidano ya mwisho, unakubali mpinzani wako atupe konde kwanza. Wakati huu unatumia hekima yako, na unahepa na mpinzani wako anaji piga yeye mwenyewe na kwanguka chini. Hii ni kusema wewe ni mwenye enzi . Kwa mpinzani wako.

Hii mfano unatufundisha vile shetani alijaribu kumuua Yesu. Siku ya Ijuma (siku ile Yesu alisulubishua msalabani) inaonekana kama alitupa konde moja, lakini Jumapili (siku ya kufufuka) ilijulikana kweli kabisha ni shetani alianguka wa chini.

Hatusemi Mungu ananguvu kuliko shetani, bali yeye ni mwenye enzi (Zab 103:19).

Andika mfano wako hapa

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

- c. Ufalme wa Mungu duniani hii ni waazi.
 - 1) Kubwa kwa mwanadamu (Mwa. 1 na 2).
 - 2) Kuanguka kwa mwanadamu (Mwa 3).
- d. Shindambili.
 - 1) Kuna ufalme wa uongo unaongozwa na Shetani.
 - 2) Mwanadamu angali katika hali ya kwanguka kwa dhambi.
- e. Lengombili.
 - 1) Rudisha ufalme ulionyanganywa (mfango wa ufalme).
 - 2) Kuleta ukombozi kwa wanadamu (mpango wa ukombozi).
- f. Sehemu mbili na moja ndiyojibu.
 - 1) Ushindi wa kutuvuta kwa ufalme wa kujifanya (wa uongo).
 - 2) Huleta wokovu kwa wanadamu.
- g. Mpango wa ufalme na wa ukombozi unaonekana katika kitabucha Mwa.3:14, 15.
 - 1) Neno adui katika kifungu mstan wa 14 uandui wa makabili uko ndani ya damu (katika lugha ya kihibirania).
 - 2) Maadui kati katika damu ni dati ya mbegu ya Yesu (soma Gal. 4:4) na Shetani (soma Ufun. 20:2).
 - a) Mbegu itakanyanga kichwa ya Shetani (ufalme wa Kristo juu ya shetani).
 - b) Shetani atakuponda kisigino (ushindi wa Kristo pale msalabani).

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

- h. Mi pango mbili inaonekana katika tiaganala Daudi na Abrahamu.
 - 1) Daudi ni mfano wampango wa kifalme.
 - a) Aliahidi ufalme na mbegu ya kifalme (2 Sam 7:12-16).
 - b) Ufalme na mbegu yake itatawala Israeli na ulimwenguni kote milele (Amo 9:12; Zek. 14:9).
 - 2) Abrahamu anahakirisha mfango wa ukombozi.
 - a) Aliahidiwa mbegu ile itabariki dunia yote (Mwa. 18:18).
 - b) Na mbegu hiyo ni Yesu na baraka ni ukombozi (Gal 3:6-16).
- i. Mipango hii mbili inaonekana katika maisha ya watoto wa Daudi na watoto wa Abrahamu (wanahakirishu mfano wa siku sijazo).
 - 1) Mtoto wa Daudi alikuwa suleman (yeyeni mfano wa mfalme Yesu). Ufalme wa waIsraeli ulikuwa juu sana wakati wa utawala wa mfalme suleman.
 - 2) Mtoto wa Abrahamu alikuwa Isaka (mfano wa Kristo mwana kondoo).
 - 3) Soma Mwa 22:1-14 kwa makiiini na utaweza kujifunza yafuatayo.
 - a) Wataalamu wanamini mlima katika inchi ya motia (Mwa 22:2). Ni sawa na Golgotha (mahali Yesu alisubishwa).
 - b) Kifungu cha 2 kinasema isaka alikuwa mwana pekee yake (somo Johana 3:16).
 - c) Linganisha (Mwa 22:6) na "Via de la Rosa" (ile njia Yesu alitembea akibeba msalaba).
 - d) Linganisha kifungu Mwa 22:10 na Isaya 53:10.
 - e) Fikiria juu kufunga na Mwa 22:14 kambunabii.
- j. Mpango hii mbili inaonekana kwa wanyama wawili wanahusiana na Daudi na Isaka (hii vile vile nimifano).
 - 1) Siba anahakirisha mfano wa kifalme (mwanzo 49:9, 10; Ufun. 5:5).
 - 2) Kondoo anahakirisha mfango wa ukombozi Yoh. 1:29; Isaya 53:7).

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

- k. Mfano hii mbili inaonyesha lengo la Mungu. Ni mfano Imara. Na yote inahusiana imefunga mshwa pamoja (Ufu. 5:12).
- 1) Shetani anazakia mwanadamu.
 - 2) Lakini Mungu ni mwenye enzi juu ya Shetani.
 - 3) Mungu anatumia haja ya mfango wa kwanza (shida na Shetani) hiwe ni shurumzo kwa mwanadamu. Basi, anatumia Shetani na ukatili wake kwa njia ya ushindi wake Mungu.

Mahali Pa Majandiliano

Mifango Moili	Shinda Moili	Lengo Moili	Sehemu Moili Shuruhizo moja	Madhara Mawili	Agano Moili	Wana Wawili	Wanyama Wawili
mfango wa kifalme	ufalme wa shetani	Kurudisha ufalme wa mungu	Ushindi katika kufufuka kija Yesu	Kanyanga kichwa	Daudi	Sulerani	Simba
mafango wa ukombozi	mwanadamu aliyeunguka	Kombo mwanadamu	Wokovu ulitolewa	pona kisigino	Abrahamu	Isaka	Konobo

D. Mfango wa Mungu.

1. Mwanzo milango 1-11 inaonyesha kwamba, kuanguka, na kuendelea kwa mwanadamu katika dhambi.
2. Mabandiliko inaonekana katika Mwa 12:1-3. Mungu anachagua mtu yule atatumia.
 - a. Je. Mungu aliachilia mwanadamu apotee? Labada. Alichijua yule mwanadamu alipenda ili atukuze jina lake?
 - b. La! Hakuna maabandiliko kutoka mpango wake wa kwanza Mwa 3:14, 15. Mungu alitumia njia mpya. Alianza kufanya kazi kupitia wale alichagua.

KUTUMA INJILI ULMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

II. Waajibu wa Wasraeli, Saaya Kufaa, na Matokeo Yake.

A. Mungu alichagua Wasraeli kuwa wamishonari kwa mataifa mengine.

1. Mpango wa Mungu wa kufikia ulimwengu na Injili alikuanza na Mat 28 mlango wake ulianza kutoka mwanzo, embaye ni kitabu cha mwanzo.
2. Baada ya mnara wa Babeli, Mungu aliwatawanya watu kwa mataifa kukato kea lugha nyingi (Biku hizi tuna zaidi ya lugha 5000). Basi Mungu alianza kufanya kazi yake, taifa kwa taifa na jamii. Biblia inaeleza adithi hii kubwa ya umishonari.
3. Israeli ilichaguliwa kama taifa ya kutuma Injili kwa mataifa mengine. Walichaguliwa ili washiriki mataifa mengine vile vile, mwisho mlango wa I tulisoma ya kwamba Mungu alibadihsha mpango wa wa kuwafikia mataifa mengine -- Mungu alichagua kutenda kazi yake kupitia kwa watu).
4. Tunaelewa aganola kale vizuri sana wakati tunajifunza kupitia hatua hii tatu:
 - a. Waajibu wa Wasraeli (mzigo wao ni kuwa baraka kwa watu wengine).
 - b. Nafasi ya Wasraeli (uwezo wao kutoka kwa Mungu "nitawabariki"). Wasraeli walipewe kila kitu na nguvu ya kutii amuri ya Mungu.
 - c. Kuitakia kwa Wasraeli ingawa kulikuwa na walchache, lakini kwa jumla hawakuitikiaamuriya Mungu. Mwishowe, Wasraeli walitumwa kwa mataifa mengine kama vile mapenzi yao.

B. Waajibu wa Wasraeli.

1. Wajibu wa kutendewa -- kuwa baraka kwa ulimwengu maana yake ni kutayarisha ukoo ule Yesu atazaliwa.
2. Waajibu wa kutenda kazi -- kuwabaraka kwa ulimwengu maana yake ni kusema tuwe na bidii kwa kutimiza waajibu wa kueneza Injili ulimwenguni kote.

KUTUMA INJILI ULMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

- a. Jifunze mwanzo 12:1-3 (waajibu tatu imetajwa).
- 1) “Nawe uwe baraka” (kif. 2c).
 - 2) "Bariki wakuburikio, na ulaani akulaaniye (kif. 3).
 - 3) “Nakwa jamii zote ulimwenguni itabarikiwa” (kif 3c).
- a) Mwanzo 12:1-3 ni agano. Ni aina ya agano ambayo inatwa waajibu kwa kundi zote mbili zinachoanzika na agano (kwa mfano kutii ili ulindwe na ukue salama). Kila mtu akijitoa zaidi na atimize sehemu yake, agano upata nguvu zaidi. Waajibu wa Mungu ni kubariki Israili. Waajibu wa wasraili ni kubariki wengine.
 - b) Agano ilirudiwa kwa Ibrahimu katika Mwanzo 17. Ilirudiwa kwa Isaaka katika kitabu za mwanzo 26:4 na kwa Yakobo katika Mwanzo 28:14,15.
 - c) Kama nilisema hapa mbeleni, ujumbe wa mungu kwa mataifa aukuanza kwa kitabucha Mat.28. Ulianza kitabu cha Mwanzo.
 - (1) Angalia uone usaishi wa mandiko Mat.28 ("Enenda" na kifungu 19) na Mwanzo 12 ("Enenda" kwa kifungu 1).
 - (2) Pia tazama mfano ya Mt 28 (“mataifa” niko pamoja nawe wakate wote. na Mz 28:14, 15 (“jamii zote ulimwenguni na niko pamoja nawe”).
- b. Jifunze kutoko 19:3-6.
- 1) Waajibu wa wasiraeli ni kutii na kufuata agano.
 - 2) Wasiraeli walikuwa na nafasi nzuri:
 - a) Wata kuwa hazina (nuru kwa mataifa).
 - b) Wata kuwa ufalme wa makuhani (wahuduma wa ulimwengu, wakihudumia ufalme wa Mungu, inapatanisha kati ya Mungu na mataifa).

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

c) Watakuwa matakatifu (kuwekawakfu neno la Mungu kwa mataifa). Kweli Israeli walibarikiwa katika kitabu ya kutoka. Baraka ilitumiwa kufanya neno la Mungu kuwa kuu kwa mataifa.

c. Jifunze zaburi 67:1-7.

- 1) Angalia sababu ya baraka za Mungu. Kifungu za pili mpaka 5 na kifungu 7.
- 2) Waisraeli walipokea baraka za Mungu ili waweze kubariki mataifa mengine. Ili ilikuwa waajibu wa waisraeli kutokana na agano na Ibrahimu.

C. Nafasi ya Waisraeli.

1. Study Gen 12:1-3 again (Three statements of blessing or opportunity).

- a. "Nitakufanya taifu kuu" (kif.2a)
- b. "Na nitakubariki" (kif. 2b).
- c. "Na nitafanya jina lako kuwa kuu (kif. 2c).
 - 1) Mungu alitimiza upande wake wa agano. Alibariki wasraeli. Akutarajia waisraeli wabariki mataifa kabla yeye hajawabariki (Mungu ategemei sisi tufanye yale atuwezi kufanya. Soma Mat 25:15 na 1 Kor.10:13).
 - 2) Mungu anatupatia nafasi ya kutimiza Waajibu wetu.

2. Tumpe na fasi ya kuwa vuta wengine.

- a. Nyumba ya kuombea ilivuta watu wengi kwa waisraeli (soma Ifal 8:41-43).
 - 1) Kumbuka Mungu alisema atalikuza jina lao (Mwanzo 12:2c).
 - 2) Kwa nini ili watu wote dunia iapate kulijua jina lake (Ifal. 8:43).
 - 3) Kwa njia hii, Israeli walipatiwa nafasi kutimiza waajibu wao.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

- b. Mana wasraeli walikua kulivuta watu wengi.
 - 1) Ilikuwa inchi enye rutoba.
 - 2) Ingawa hivyo, ilikuwa katikati ya mataifa matatu.
 - 3) Ilikuwa inchi ya makutano ya ulimwengu.
 - 4) Mungu alisema atafanya Israeli kuwa taifa kubwa (Mwa 12:2a). Hapa tena Mungu aliwapa wasraeli nafasi kutimiza waajibu wao.
- 3. Nafasi ya kupanuka.
 - a. Mahali pa Wasraeli kulitumika kama mahali pa kutuma wamishonari. Nila bidii zaidi Wasraeli hawangeweza kwenda sehemu nyingi na mataifa mengi vile vile.
 - b. Kwa agano la kale yote tunasoma juu ya watumishi "Watumwa" kwa mataifa mengine kuwa baraka huko (Yusufu--Mwanzo 50:20, Danieli, Esta, Jona, na wengi kama "manabii" wa mataifa, kwa vitabu vya manabii).
 - 1) Wasraeli wabarikiwa na maarifa ya Mungu.
 - 2) Kwahivyo, walikuu na waajibu kupeleka maarifa ya Mungu kwa wengine.
- 4. Ujumbe kama nafaasi kubwa.
 - a. Baraka kuu kwa Wasraeli ni kwamba Mungu aliwadhiri kwao. Waliweza kumjua Mungu bilashida (soma Zab. 73:28).
 - b. Walsraeli walikuwa husiana na Mungu moja kwa moja. Walikuwa na ujumbe kutoka kwa Mungu na walitarajiwa wambie wengine.
 - 1) Muhtasari wa ujumbe huu huko katika Mika 6:8.
 - 2) Mungu alitoa ujumbe kwa njia ya kujidhirisha yeye mwenyewe kwa jina lake (kama yahweh -- Mungu mwenye enzi -- kutoka 3:13-15).
 - 3) Ujumbe ulikuwa moja wa wokovu (soma ayubu 19:25-27).
 - a) Ilikuwa baraka kupata na fasi ya kusikia ujumbe.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

- b) Kwa hivyo, basi walitarajiwa wambie wengine ujumbe wa Mungu. Wasraeli walikuwa na haki kuliko wengine. Lakini vile vile walikuwa na waajibu mkuu (kumbuka neno kuu katika ufalme wa Mungu Mat 10:8 na Luka 12:48).

D. Itikiola Wasraeli.

1. Mwitikio wa Wasraeli ulikuwa si kinyume Mungu aliwabariki lakini waliashi na kuabudu Mungu ya sanamu. Hawa kutimiza ulaajibu wao.
2. Mungu aliwakubali wawe na mfalme. Lakini waliendelea na Mungu ya sanamu mwishowe, ufalme uligawanyika (soma Ifal 11:1-13).
3. Wasraeli hawakujali huruma za Mungu na mafundisho yake (Yer 3:1-14 [Zaidi 3-5]). Ingawa hivyo, Mungu atawarejesha neale naamebaki (Zek 20:30-38).
4. Wasraeli waliitikia kwa njia ya kuabudu sanamu, kutotii, na wivu. Walikataa uaajibu wao kuwa mashaidi kwa mataifa mengine. Mfano mzuri ni hadidithi ya yona.
5. Mungu "alisaidia" yona ili atii waajibu wake kwenda kuokoa mataifa mengine. . Kama vyombe vimechaguliwana Mungu kutii na kwenda kwa kujitolea wewe mwenyewe, kwa hivyo, hata kama hawapendi mwishowe watalazimika kwenda.
 - a. Ushuhuda wa Wasraeli ulianza kuwa kinyume ya mpango wa mwito wa Mungu.
 - b. Hakuwa baraka. Kwa hivyo, hawakuendelea na baraka, lakini ingawa hivyo hata kama hawapendi walikuwa baraka hii ilikuwa tawa nyiko lan utumwani.
6. Tawa nyiko hau (inchi ya utumwani).
 - a. Wasraeli walichukuliwa watumwa kwa Asiria 722 B.C.
 - b. Yudah walichukuliwa utumwani kwa wababi roni mwaka wa 587 B.C.
 - c. Ni kutokana na wale wabibaki (wali walipona na kuendelea kuwa wamimifu). Mungu alianza kutimiza lengo ya umishoni wake tena.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

- 1) Nakule utumwani, wayahudi walitawanya neno la Mungu kwa Babiloni na Persia.
- 2) Baddaye, walieneza neno la Mungu kwa wagriki na warumi, kama vile wayahudi wengi walihamia sehemu mbali mbali (walikuwa hawana inchi yoyote mpaka mwaka wa 1948).

**Maelezo
Mafupi**

E. Hii ni Muhtasari.

1. Mungu alichagua kutimiza umishoni wake kupitia chombo (waisraeli).
2. Waliweka agano: Mungu atawabariki ili waweze kubariki wengine. Kwa njia hii mataifa watakuwa na ushuhuda wa Mungu na ujumbewa wokovu wake. Ushuhuda utatolewa kwa njia ya neno na matendo na ni wasraeli wale watiibu (Rom 4:11; Yak 2:23).
3. Mungu alibariki Wasraeli.
4. Wasraeli hawakutumia baraka hizo kuwa baraka kwa mataifa mengine.
5. Mungu aondoa baraka, na matokeo yake walipelekwa ineni ya utumwa. Basi, umishoni wa Mungu na Israeli iliendelea hata kama hawakuwa tayarisha.

Maja Diliano

Tumia mchoro huu kwa majadiliano na vile ungetumia yale tayari imejifunza.

Mwa 12:1-3 (soma Zek 8:13)

 Mungu akubariki
Bariki wengine

Luka 6:38 (soma Yak 4:3)

 Umepewa
Na wewe peana

Maneno ya kukumbuka: Kuna waajibu kwa vile kuna nafasi. Kwa kuwa nafasi kubwa kwa hivyo kutakuwa na waajibu zaidi. Na kukiwa na waajibu tele, kutapatikana na fasi.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

III. Israeli, Kristo, na ufalme.

Neno kutoka kwa Mwandishi:

Kutuliwa nguvu kwa umishonari katika agano la kale. Kunaendelea mpaka aganojipya kitabu ya mwisho katika agano la kale ni malaki. Kinasema kwa mkoso vile wasraeli walishindwa kuhuhudia mataifa mengine (Mal 1:11) kinataja juu ya kuja kwa mesia (Mal 3:1).

A. Israeli na ufalme ujao.

1. Wasraeli hawakulewa habari ya ufalme ujao. Waliongojea mabadiliko katika siasa. Walitazamia utawala wa kimwili.
2. Kristo alileta utawala wa kiroho.
 - a. Walichanganyika kwa maneno kama Mat 4:17 an Yoh 3:3,5.
 - b. Walijaribu kuwaelewa, kama vile hukumu itakuja duniani, pamajo na masia kiongozi ya inchi ya Israeli.
 - 1) Kutokuelewana kilitokea wakati Kristo alisulubiswa msalabani, kwa vile hakuwa kama vile walitarajia masia wao awe. Kwa hivyo walisema Bado wana mungoja Mungu.
 - 2) Kuto kuelewa Masia wao, ilikuwa vile walitarajia inchi yao iwe. Walikuwa vipofu. Walikua hawawezi kuona mfano na lengo ya Masia.
 - 3) Ufalme wa Mungu ni utawala wa Mungu si mahali hau watu.
3. Wayahudi hawakuweza kuelewa ufalme wa Mungu. Ilikuwa ni fumbo kwao. Ilikuwa imefichwa (Mariko 4:11). Lakini siri hii ili funuliwa kwawale walikuwa na masikio ya kusikia.
 - a. Ufalme hutenda kazi kwa wanadamu kwa njia mbili tofauti:
 - 1) Bado ufalme haujafika kwa vile utawala wa mwanadamu haujanga mizwa
 - 2) Tayari umefika na unapingana na utawala wa shetani.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

- b. Badala ya mabadiliko ya inje na ya kisiasa, ufalme unazaa kiroho na unaleta mabadiliko yandani.
- c. Badala ya kuwa hapa na nguvu (mto na kuaribiwa), iko hapa kubadilisha.
 - 1) Ufalme uko hapa kwa nguvu kama ile ya Pentecosti (Mariko 9:1).
 - 2) Ingawa hivyo, si ya kwangamiza (mto -- angalia Mat 3:11 na Luka 9:51-55), lakini kwa ushawishi (alama hau kuonyesha soma (Yoh 2:11 na Marika 16:20).
- 4. Kristo alikataa ufalme wa kimwili na wa dunia hii (Mat 4:8-10) kwa ajili ya Yoh 18:36.

C. Kristo na Ufalme.

- 1. Mara nyingi Kristo alisema yeye ni mwana wa Adamu (Mjumbe wa uzao wa mwanadamu).
 - a. Mwana wa Adamu inatokana na Ezekeili 2:3; 3:17 -- angalia waajibu wa mwana wa Adamu nakazi yake ya umisonari. Na vile vile tazama vile umishonari umetia manani katika kitabu ya Ezekeili 37:28; 39:7.
 - b. Mwana wa Adamu vile vile ianpatikana katika kitabu ya Danieli (Dan 7:13,14). Ni aina gani ya ufalme uliopewa mwana wa Adamu.
- 2. Ni jambo la kweli kutoka mwanzo wa uduma wake, Kristo alitarajiwa atawale ulimwengu. Ingawa hivyo, siyo shetani atamupatia utuwala huo kwa njia ya maja diliano (Mt 4:8) na wokovu wa mataifa yote aitashaurika Luka (4:24-26).
- 3. “Kwa wayahudi kwanza na mataifa mengine” (Rum 1:16; 2:10).
 - a. Kwa wayahudi (soma Mat 10:5, 6, 18, 23).
 - 1) Wanafunzi 12 (wanakrishha kabila 12 ya Wasraeli) walitumwa kama wamishonari kwa nyumba ya Israeli.
 - 2) Kwa nini walienda Israeli kwanza?

**Maelezo
Mafupi**

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

- a) Kwa kupata maarifa. Muyahudi angeweza kuelewa Injili. Injili ilitokana na mafunzo ya agano lakale.
 - b) Kulingana na wasraeli walipewa na fasi ya kwanza. Kwa hivyo, hukumu itakuja kwa nyumba ya wasraeli.
- b. Na kwa mataifa mengine vile vile (soma Luka 10:1).
- 1) Kundi la watu 70 walitumwa kwa mji (mataifa).
 - 2) Kulingana na utamaduni wa Israeli (ukoo 70 ndiye ilifanya mataifa) kulikuwa na mataifa 70.
 - 3) Watalamu wa mandiko wanafikiri Yesu alituma wamishonari wa kuwanza kula wayahudi na mataifa mengine.
4. Ni rahisi kuona lengo hizo mbili za humu wa Kristo (kwa wayahudi na mataifa mengine). Watu wengine wanasema, Kristo akutumia watu wa mataifa hii si kweli kabisa.
- a. Jifunze juu ya akida (Mat 8:5-13).
 - 1) Akida alikuwa muyanudi? La.
 - 2) Ni wakina nani walitoka mashariki na magari? Mataifa.
 - 3) Nini walikuwa waana wa ufalme? Wayahudi.
 - 4) Jee, unaona mabadiliko?
 - b. Jifunze mfano wa mwanamke mkunanayo (Mat 15:21-28).
 - 1) Jee mwanamke mkunanayo laikuwa muyahudi? La.
 - 2) Yesu wakati mwingine alioneka kama ataki kuhudumia watu wa mataifa lakini, tunajua, alihudumia watu wengi wa mataifa. Je, Yesu alikuwa muongo? La.
 - 3) Yesu alitumia mfano kama njia ya kufundisha. Alifundisha wanafunzi wake (ili watumwe kwendo kufundisha mataifa mengine) na wasiwe na ubazazi wowote.

KUTUMA INJILI ULMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

- c. Jifunze vile kutatendeka kijiji cha Wasamaria (Luka 9:51-56).
 - 1) Je, Wasamaria walikuwa wayahudi kamili? La.
 - 2) Yesu alichunguza juu ya wokovu kutokana na jambo hili. Je, alimanisha wokovu na kwa wayahudi peke yake? La. Alikuwa akitaja Jambo lingine tafauti.
 - 3) Tazama Yesu alituma wanafunzi 70 mara moja baada ya jambo hili.
 - d. Jifunze Yoh 12:32.
 - 1) Je nikila mtu ataokoka? La (Mt 7:13, 14).
 - 2) Wakati Yesu alisema, "watu wote," alimanisha watu wa mataifa yote (ufun 7:9).
 - 3) Yesu alisema baada ya Swali liliulizwa na muyanani (Yoh 12:20-23).
 - e. Jifunze yale walitendeka kwa njia ya kwenda Emau (Luka 24:27, 45-49).
 - 1) Je, Yesu aliwaeleza nini? Alieleza juu ya agano la kale.
 - 2) Aliwaelezaje juu ya agano la kale? Aliwaonyesha ya kwamba mpango wa Mungu ni kufikia mataifa yote kwa Injili.
 - 3) Kumbuka Luka anaendelea mafunzo yake mpaka kitabu cha matendo. Yesu aliambia wanafunzi wake juu ya mpango wa umishonari wa Mungu (Luka 24:47). Badaye aliwatuma kwa mataifa yote (mdo 1:8).
5. Lengo la Kristo mara mbili uonekana katika amurulake (Mat 28:18-20).

D. Injili ya Ufalme.

- 1. Ufalme utakuja lini? (Mat 24:14).
 - a. Ufalme ukotayari na vile vile bando. Tayari ufalme umekuja katika Kristo, lakini bado aujakuja kwa ukamilifu.
 - b. Ufalme utakuja kwa ukamilifu wakati Injili itahubiriwa ulimwenguni wote.

KUTUMA INJILI ULMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

- c. Kama kwanza tamaa yetu ni ufalme wa Mungu (Mat 6:33), basi tutafanya vile iweze kanavyo ili ufalme uje kwa ukamilifu. Masalti ni kuhubiri Injili kwa mataifa yote. Umishoeni la zima iwe ni jambo la kwanza kwa kila mkristo.

Neno kutoka kwa Mwandishi:

Kila mkristo lazima ajitolee kwa kazi ya kweneza Injili. Watu wengine watabali kiwa kwenda kama wamishonari. Wengine watabali kiwa kusaidia wamishonari kwa feza. Wengine wataomba kwa aji li ya wale wanatenda kazi. Wengine watafanya kazi ya utumishi ili kuwezesha wale wengine kutenda kazi. Lakini ni jambo la muhimu kwa kila mkristo kujitolea kufanya kazi ya umiseni na kueneza Injili ya Kristo.

- d. Kuna mahana gani kuishi kwa ufalme ule bado aujaingia kwa ukamilifu?
- 1) Ni kuishi kwa njia ile itafanya ufalme uingie kwa ukamilifu.
 - 2) Ufalme unaweza kupatikana sasa. Kwa nini? Ni ili kutumiwa ili kuleta ufalme kwa ukamilifu.
 - 3) Tumejua Mungu ili tuweza kuwambia wengine na wao wamujue vile vile.
 - 4) Nguvu (ishara na majabu) inapatikana katika ufalme sasa. Kwa nini? Itatu miwa kuleta Injili kwa mataifa yote (Marika 16:20).
 - 5) Ufalme ule ungali "uko" unaishi ili kuwezesha ufalme ule aujaingia tayari.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

2. Ujumbe, umiseni, na lengo (Mat 24:14).

a. Ujumbe ni "Injili ya ufalme."

1) Ushindi juu ya kifo.

a) Hii ndie umeseni wa Mungu wa muhimu (1 Wakor 15:26).

b) Tangazo ya kwamba Kristo alishinda kifo ni habari njema ya ufalme. Hii "tayari" ni ushindi na "ingali baado."

Tayari (2 Tim 1:10)

Umeangamizwa

Bado (1 Wakor 15:24,26)

Utangamizwa

Katika vifungu hii mbili, katika lugha ya kiunani imetumiwa neno moja. Tayari umeangamizwa. Bado au tangamizwa. Kuna hatua mbili kwa kwangamiza kifo, kwa maana kuna hatua mbili kwa kuingia kwa ufalme.

2) Ushindi juu ya shetani.

a) Hii ni "tayari" na vile vile "bado tayari."

(1) Tayari - Shetani ameshindwa Ebr 2:14,15 -- Vile vile neno ile ya kiyunani inapatikana hapa kama vile iko katika 1 Wakor 15:24).

(2) Bado - Shetani atatupwa katika ziwa la moto na kiberiti (Ufu 20:10). Sasa ako kazini kweli kweli (1 Pet 5:8 na 2 Kor 11:14).

b) Injili ya ufalme ndiye ujumbe unatangaza ushindi juu ya kifo na Shetani. Tayari "kuna ushindi" na vile vile "ushindi bado."

**Maelezo
Mafupi**

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

3) Ushindi juu ya dhambi.

a) Hii vile vile, "kuna ushindi" na "bado ushindi."

- (1) Tayari - Dhambi ili angamizwa (Rum 6:6 an Ebr 9:26--angalia uone neno ile imetumiwa kwa kiyunani ni neno moja ata katika Rum 6:6 na 1 Kor 15:24).
- (2) Bado - Basi huu uhuribikao utakapovaa kuto kuharibika, na huu wa kufa utakapovaa. Kutokufa, hapo ndipo lita kapokuwa lile neno lililoandikwa, mauti imewezwa kwa kushindwa Ewe mauti, dhambi iko wapi? (1 Kor 15:54-56).

b) Ujumbe nikwamba, autakiwi huwe chini ya dhambi hata ingawa dhambi inaishi.

4) Muhtasari.

- a) Ujumbe ni Injili ya ufalme. Habari njema (Injili) kuna ushindi juu ya adui. Hii ni tangazo ya ushindi wa Mungu sasa na hata wakati ujao.
- b) Iifunze mshoro huu:

Ushindi	Ushindi Sasa	Ushindi Wakati Ujao
Kifo	2 Tim. 1:10	1 Kor. 15:24-26
Shetani	Ebr 2:14	
Dhambi	Rum 6:6	

Tazama: Neno moja ya kiyunani imetumiwa kwa kilakifungu (katergaysay). Ni sehemu mbili ya ushindi, kwa maana "ufalme uko sasa" na "bado." Ujumbe (habari njema ya ufalme) ni habari njema sehemu zote mbili. Ni ujumbe wa kuwekwa huru sasa na wakati ujao!

b. Habari ni kwamba ujumbe "lazima Injili iuhubiriwe kwa mataifa yote kama ushuhuda."

- 1) Lazima tuwe na historia nzuri ya Biblia ili tuweze kuelewa umiseni wa kueneza Injili. Ni lazima tuangalie historia kama historia ya likombozi.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

- a) Israeli ilichaguliwa kama inchi ya kimeshonari yani inchi ya kutuma Injili
 - b) Israeli walikataa waajibu (kiwa ushuhuda kwa mataifa mengine).
 - c) Israeli walitimiza waajibu wakutendewa.
 - d) Waisraeli walikataa Yesu. Waajibu wa umishonari uliondolewa kutoka Israeli (Mat 21:43).
 - e) Waajibu ulipewa inchi zingine kanisa (1 Pet 2:9).
 - f) Kanisa ikawa inchi mpya ya kimisho nari yani inchi ya kutuma Injili (Mat 28:19, 20).
- 2) Katika historia maana ya kurudi kwa Kristo kunaonekana katika mataifaile ime pokea Injili (Mat 24:14).
- c. Lengo ni kwamba "ni mwisho wa dunia."
- 1) Unataka kuona Yesu? Unataka kuona ukamilifu wa ufalme? Jee, unataka kuona mbingu mpya na inchi mpya?
 - 2) Ukita lizi vitu, utatakaka Yesu aje haraka (2 Pet 3:8-13). utata kutangaza habari popote!

IV. Kutuma Injili Na Kanisa.

A. Kutii mapenzi ya Mungu.

- 1. Mapenzi ya Mungu kwangu ni nini? Ninajiuliza kwanza: tamaa yangu ni nini? Je, manajaribu ili mapenzi ya mungu iwe katika tamaa yangu?
- 2. Au ningetaka, kama Yesu alikuwa (Yoh 4:34) Mapenzi ya mungu kwanza? Je, nimeweza kusema kwa kweli siyo mapenzi yangu bali mapenzi yake ifanyike (Luku 22:42).
- 3. Yesu alikuwa akitii mapenziya Mungu. Kwa hivyo, angesema maneno yale iko katika Yohana 17:4. Wakati ule ilionekana kama Yesu akufanya Mambo mengi.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

Maelezo Mafupi

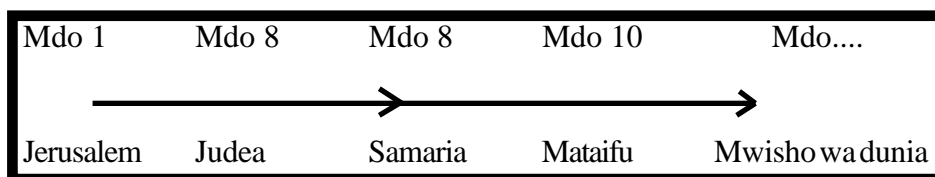
4. Ingawa hivyo, maisha ya kufaulu aifanywi na hali ya kidunia. Inafanywa na utivu.
5. Yesu alikuwa mtiivu mpaku mwisho (Luka 23:46). Basi, alikuwa amefauru kabisha. Alikuwa amefaulu kwa maisha kuliko mtu yotote (Filipi 2:9-11). Naameinuliwa sana juu kuliko mtu yote.
6. Na alikuwa na mamulaka yote (Mat 28:18) atatimiza Mathayo 16:18.

B. Kanisa Katika Kitabu cha Matendo.

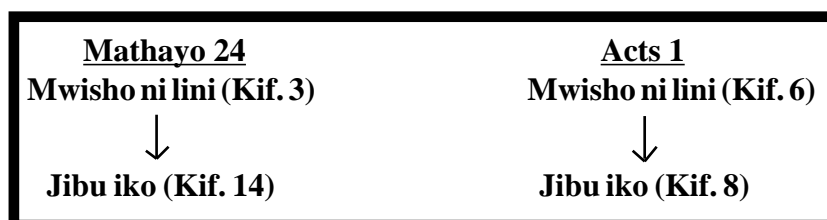
1. Kitabu cha matendo ni historia ya umisonari wa kanisa la kwanza. Katika matendo tunaona waajibu wa kanisa katika umisonari wake. Vile vile tunaweza kujifunza jinsi ya kufanya kazi ya umisonari.
2. Katika Matendo 1:8, tunaona waaji buwa umisonari. Sehemu hiyo ingi9ne ya matendo inaonyesha vile kanisa la mwanzo walipokea waajibu wa kutuma Injili.

Mahali Pa Majadiliano

Ifunze muchoro huu na mujadiliane maendeleo ya kuenezwa kwa umisonari Mdo 1:8.

3. Umuhimu wa umiseni unaonekana katika mwanzo wa kitabu ya Mdo 1 na Mat 24:

Umiseni ni muhimu? Yesu anaeleza umuhimu wake. Mwisho wa dunia unategemea uenezaji wa Injili.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

4. Jambo lingine ni (kumwagwa kwa Roho Mtakatifu siku ya Pentecosto) vile vile ilionyesha umuhimu wa umisioni.
 - a. Kwa kweli, Ahadi ya kutuma Injili ulimwengni ulitimizwa siku hiyo usemi (mataifa) waliakirishwa mahali pale "wali wasikia wakinena kwa lugha yao" (Mdo.2:6).
 - b. Tazama, kuja kwa Roho Mtakatifu vile vile kuna injili ya umiseni hapo Luka 24:46-49.
5. Kwa ajili ya nguvu za Roho Mtakatifu, kanisa liliendelea kukua pale Yerusalemu.
 - a. Basi, mlango 8, tunaona sehemu ya kwanza ya umishoni ilianza (8:1).
 - b. Katika mlango wa 10 na 11 sehemu ya tatu elianza.
 - 1) Filipo, Petero na Yohana walitumiwa kuwafikia wasamaria (nusu ndugu wa wayahudi).
 - 2) Petero alitumiwa kufungua mlango kwa wasamaria kupitia kuwekea mikono (8:14-17).
 - a) Kumbuka: Petero alipatiwa ufunguo wa ufalme (Mat 16:19).
 - b) Mahubiri yake ndio ilikua funguo kwa mlango kwa wayunani katika kitabu ya Mtd 2.
 - c) Basi badaye, alitumiwa pamoja na wasamaria wengine Mdo.8.
 - d) Katika Mdo 10 alitumiwa kufungua mlango kwa mataifa.
 - 3) Kwa wakati Mdo 11:18, Injili ilikuwa ingie kwa mataifa yote.
 - a) Mishonari alitumwa Antiokia (11:22-24). Mishonari mwingine akajiunga nao (11:25,26). Mara ya kwanza kanisa ilitambulikana kama kitu kingine tafauti na dini ya wayahudi. Wanafunzi walianza kuitwa wakristo (11:26).
 - b) Badaye, katika Mdo 15, tunaona maswali ikitokea, kama wakristo wanatakiwa wafuate desturi ya kiyahudi. Mwishowe, walisema wakristo hatakiwi kufuata desturi ya kiyahudi. Wakristo walitambulikana kama wakristo.

**Maelezo
Mafupi**

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

Maelezo Mafupi

6. Sehemu ya mwisho ya umisheni iliendelea kweli kweli Mdo 13. Wamishonari walitumrwa inje "hata ukamilifu wa dahari."
 - a. Waliitumwana Roho Mtakatifu:
 - 1) Walitwa na Roho Mtakatifu (13:2).
 - 2) Walitumwa na Roho Mtakatifu (13:4).
 - b. Walitumwa na kanisa:
 - 1) Walitwa na kanisa (katika kifungu 2 Roho alinena kupitia uongozi wa kanisa).
 - 2) Walitumwa na kanisa.
 - a) Kupitia kuwekewa mkono (Kif.3).
 - b) Badaye walileta repoti kwa kanisa ile iliwatuma (14:26,27). Walikuwa chini ya kanisa ile iliwatuma. Kanisa ni chombo cha Mungu kwa kutuma wamishonari (ingawa hivyo ni wasi kabisha kanisa alitawali huduma ya wamishonari ana uwezo kwa huduma yake mwenyewe).

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

C. Hu Duma ya Mtume Paulo.

**Maelezo
Mafupi**

1. Mwito wa Paulo (soma Mdo. 26:15-19).
 - a. Mtume ni mtu ambaye ametumwa (kutoka kwa lugha ya kilatini tunapata neno "misionari."
 - b. Paulo alitambua ya kwamba ana mwito wa kimisionari (Rum 1:14,15). Hii Jambo la muhimu sana. Bila kutambua wito wako kama misionari shetani atakucheecha.
2. Kujita yarisha kwa huduma ya Paulo.
 - a. Kristo aliamuru Paulo wakati aliokoka ingawa hivyo ilichukua muda wa miaka 7-17 kumtayarisha kwa kazi ya umishonari.
 - b. Kutayarishwa kwa huduma yenye nguvu sana inachukua muda mrefu sana. Mara nyingi, nii kutayarishwa ni pamoja na majaribu na ugumu wa maisha (Rum 5:3-5 na Yak 1:2-4).

Majadiliano

Soma na ujifunze mchoro huu wa kutayarishwa kwa huduma ya Paulo.²

Kuokoka	Ushuhuda na kukataliwa	Kujitenga	Mafunzo	Huduma ya nauvu
Kwa njia ya Damasika	Dameski na Yerusalem	Arabuni	Tarasisi na seleukia	Antiokia na umiseni

3. Njia Paulo alitumia kwa kueneza Injili (Mdo.26:18).
 - a. "Kufungua machoyao."
 - 1) Uwezo wa kutuma Injili kwalugha na tabia ya watu ili waelewe.
 - 2) Uwezo wa kufanya Injili ionekane ni ya kweli.
 - 3) Uweza wa kufanya injili ikutane na mahitaji.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

Maelezo Mafupi

- b. “Watoke kutoka kwa giza na kuingia kwa nuru.”
 - 1) Uwezo wa kutambua mahali kuna nuru.
 - 2) Uwezo wa kuonyesha watu Yesu.
- c. "Kuwageuza kutoka kwa maovu ya shetani na kuingia kwa nguvu ya Mungu."
 - 1) Uwezo wa kuongoza mtu kwa Toba.
 - 2) Uwezo wa kuongoza mtu kwa kunyenyekea kwa uongozi wa Bwana Yesu Kristo.
 - 3) Uwezo wa kudumia ukombozi kama ni lazima.
- d. “Ili wapate kusamewa dhambi.”
 - 1) Uwezo wa kuongoza mtu kwa maisha mapya kupitia imani.
 - 2) Uwezo wa kuongoza mtu kwa akikizo la ukovu.
- e. “Na ili wapate uridhi na wale wametakazwa kwa Imani.”
 - 1) Uwezo wa kufundisha mkristo mpya.
 - 2) Uwezo wa kuongoza mtu kwa ili ashiriki na maisha ya mwiili wa Kristo.
- 4. Kundi la wamisonari wa Paulo.
 - a. Ni jamba la muhimu kujua Paulo akuwa peke yake katika huduma.
 - b. Paulo alifanya kazi kama kundi. Soma mandiko haya: Mdo 13:2, 5, 13; Mdo 15:36, 40; Mdo 18:2-5; Wafilipi 4:3.

KUTUMA INJILI Ulimwenguni I

5. Maono ya Paulo kwa kazi ya umisionari.

- a. Njia ile Paulo ali tumia ni tafauti sana na ile inatumika siku hizi.
- b. Kwa Paulo, kazi ya umisionari ilimanisha kwenda kwa watu wale baado hawajasikia Injili. Paulo alikua machosana kwa sehemu ile injili aijatajwa (Rum 15:20).
- c. Paulo alianza kanisa na kulisaidia kukua. Baadaye akalianza ile aende sehemu mpya kule injili hayajafika (Rom 15:14-25).
- d. Wamisionari wengi wa kisasa hawaendi, kwa ajili hali ile iko siku hizi ya kujitegemea.
- e. Paulo aliweza kwenda kwa sababu:
 - 1) Akupotesha maono yake ya umisionari (kwenda sehemu zile injili aijahubiriwa.
 - 2) Alitegemea Roho Mtakatifu ili aweze kuendelea na kumaliza kazi ile alianza (Fil 1:6; 1 Thes 5:23, 24; 2 Thes 3:3).
- f. Matokeo yalikuwa mazuri sana, kuliko kama angeka:
 - 1) Injili iliweza kwenda sehemu nyingi za ulimwengu (Rum 15:19).
 - 2) Makanisa yenye nguvu ilianzishwa ile inajitegemea, kuliko makanisa madhaifu inatakiwa kusaidi wa kila wakati.

D. Kusudi La Umisioni.

1. Kusudi kamili nini? Na matokeo itakuwa aje?
 - a. Katika kitabu ya matendo matokeo ilikuwa kanisa mpya.
 - b. Kwanini?
 - 1) Umuhimu wa kuendelea kwa mwili wa Kristo, uonyesha kanisa liko hai na linaendelea.
 - 2) Lazima makanisa yanzishwe ili kazi ya misionari iweze kuendelea.

**Maelezo
Mafupi**

KUTUMA INJILI Ulimwenguni I

Maelezo Mafupi

2. Kanisa ni nini?

- a. Njia ile Biblia inaeleza juu ya kanisa ni, kanisa iko hai, niyakweli nakuna upendo wa kudumu kati ya Yesu na kanisa.
- b. Kanisa ni mwili wa Kristo. Kwa hivyo, inafanya sehemu ya muhimu sana katika kuongoza umisoni.
- c. Ni lazima tuwe na mafikira ya kibibilia juu ya kanisa.

1) Upendo wa ulimwengu mzima na Historia.

- a) Ulimwengu mzima -- kanisa ni mwili uliotolewa kwa Kristo. Itaendelea na kazi yake, ambaye ni kazi ya ufalme wa Mungu.
- b) Historia -- Kanisa iko na watu wa Mungu, wale ambaye wame kombolewa. Kulingana na historia ya ukombozi.

2) Kanisa ina nguvu yake yenyewe siyo kituo cha dini.

- a) Inaishi kwa huruma wa Mungu. Imejengwa na karama za huruma inaonekana ka ma mwili wa mwanadamu.
- b) Ni jamii. Siyo serikali ya kanisa.
- c) Ni jamii ya sehemu ambaye kila moja inafanya kazi yake maalum. Siyo dhehebu.
- d) Angalia: 1 Kor 12; Rum 12:5-8; Ef 4:1-16; 1 Pet 4:10, 11.

3) Kanisa ni jamii ya watu wa Mungu. Ni watu wa Mungu wakiwa na ushirika pamoja.

- a) Kanisa ni watu. Siyo kituo cha utaratibu ingawa kanisa iko na utaratibu.
- b) Kanisa si watu wasio na tumaini. Ni watu wanaka kama jamii.

KUTUMA INJILI Ulimwenguni I

**Maelezo
Mafupi**

- c) Linganisha kutoka 19:5,6 na 1 Pet 2:9. Katika hali ya kumia na historia yake, ni kweli kanisa ni watu wa Mungu.
 - d) Kama kitu chenye uhai, kanisa ni jamii ya Roho Mtakatifu. Ni wakristo wanaishi pamoja.
- d. Kanisa na kazi yake (soma Mat 25:14-30).
- 1) Kanisa imepewa mamlaka ya Injili.
 - 2) Ita fanywa kulingana vile inatumia Injili na vile inayeneza.

V. Mwenendo wa Wakristo Ulimwenguni.

A. Historia ya Umisioni.

1. Sasa twataka kujifunza vile injili ilienezwa ulimwenguni kote wakati wa mwanzo wa kanisa.
2. Ni lazima tutambue na kujua ufalme wa Mungu unaendelea ukikua kisili (Mat 13:31-33). Sisi hatuangukii historia kama vile ulimwengu unangalia. Ufalme wa Mungu umekuwa ukikua kila wakati. Injili ya Kristo imekuwa ikishudiwa na kuenezwa kila wakati.
3. Mcoro uliocorwa na Ralph Winter³ uonyesha historia ya umisioni.
 - a. Angalia utaona kuna muda wa miaka 10, na kila muda ni kama miaka 400 ile umisioni ulikuwa ukiendelea.
 - b. Katika mwanzo 1-11, tunaona mwanzo wa shida ile tulijifunza pale mwanzo wa masomo haya.
 - c. Katika kitabu cha mwanzo 12, tunaona mwanzo wa muda maalum kumi.
 - d. Katikati ya muda huu maalum, Jambo tunaona katikati ni Yesu.
 - 1) Kabla Kristo tunaona jambo kubwa kama tanohivi.
 - 2) Baada ya Kristo tunaona mambo tano ya muhimu ya wakati wakanisa.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

e. Kumbuka kuna njia tafauti ambacho Mungu utimisha kusudi lake katika umisioni.

1) Mara nyingi kituo cha wamisionari hakina umoja wa kujitolea.

2) Ingawahivyo, Lengo ya Mungu aiwezi ikazuiliwa (Ayubu 42:2).

Lengo la Kujadiliana

Jadiliana mchoro huni ambaye unaeleza mambo muhimu iliyotendeka wakatifulani.

4000BC
|
Mwanzo 1-11
|
2000BC

Wakat-Muda	Mambo 10 Ya Muhimu Iliotendeka	Kituo Cha Wamisionari	Njia Iliotumika
2000-1600	Manabii	Ibrahimu	Kwenda kwa kujitolea
1600-1200	Utumwa Misiri	Yakobo	Kwenda vile kujitolea
1200-800	Wamuzi	Israeli	Mwanzo wa kuvamiwa
800-400	Wafalme	Wayahudi utumwani	Mwanzo wa kuvamiwa
400-0	Baada ya kutoka utumwani	Wayathidi waliotawanyika	Kwenda vile kujitolea

Yesu alikuja na kuchukua amuri kuu kutoka kwa taifa ya kimisionari (Israeli) kwa mahana hawakutumia baraka zao kubariki mataifa. Anatoa amuri kuu kwa wamisionari wapya (Kanisa). Angalia na usome: Rum 11:13-224, Mat 28:18-20.

0-400	Roma	Kanisa la Mwanzo	Kwenda kwa kutojitolea na kwenda kwa kujitolea
400-800	Nawiwa	Makuzizi na watu waliji tenga	Kibamiwa, kwenda kwa kujitolea
800-1200	Vikini	Watumwa	Kibamiwa, kwenda kwa kujitolea
1200-1600	Saracene	Wakati wa mapingano	Kwenda kwa kujitolea
1600-???	Mwisho wa		

2000AD

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

4. Bahati mbaya, hakuna tafauti kubwa kati ya Israeli na kanisa. Tunaona kitikimoja.

- a. Baraka zile zime pokelewa bado asija gawiwa wengine.
- b. Basi zinaondolewa kabisa.
 - 1) Kwa mfano, Warumi hawakuwafikia mataifa mengine. Basi kulifanyika nini?
 - 2) Kuna nawale wengine walipokea baraka kutoka kwa warumi (kumbuka neno Zaburi 76:10 -- Kuna sehemu ile ngumu kwa upendo wa Mungu mwenyezi).

**Maelezo
Mafupi**

B. Warumi na Naziwa Mengine.

1. Kuleta warumi kwa Kristo (0-400 A.D.).

- a. Bando aijulikani kabisha vile Warumi walihubiriwa.
 - 1) Lakini, iko wasi, hakuna kazi wa umesioni inajulikana ilifanywa kupitia warumi.
 - 2) Kazi nyingi ilifanywa kwa njia ya kutojitolea.
 - 3) Katika 312 A.D., Costantino (mfalme wa Warumi) alitangaza ya kwamba yeye ni mkristo. Na katika 375 A.D., Dini ya kikristo ilianzwa kuwa dini ya serikali ya Warumi.
- b. Ingawa hivyo, Wakristo wa Warumi hawa kujaribu kutimiza ile amri kuu ya Yesu kueneza Injili ulimwenguni kote.

2. Kuwafikia mengine (400-800).

- a. Wakristo wa Warumi walijaribu kuwafikia mengine, kwa njia fulani.
 - 1) Wakati wanawiwa walibamia, tayari walikuwa wamesikia mafunzo ya ukristo.
 - 2) Ni fadhili za Mungu tun Roma aikuangamizwa.

KUTUMA INJILI Ulimwenguni I

**Maelezo
Mafupi**

- b. Wawiwa wariridhi matendo ya Kikristo.
 - 1) Wakawa wakristo.
 - 2) Walisaidia sana kwa kazi ya ukristo na maendeleo ya mwanadamu.
- c. Ingawa hivyo, hawakuendelea kutimiza amuri kuu ya Bwana Yesu.

C. Vikings, Saracens, na Mwisho wa Dunia.

- 1. Kuwavuta wavikings (800-1200).
 - a. Wanawiwa walitia mkazo sana kwa kazi ya umiseni hau kutuma Injili, lakini bidii yao hawa kuwafikia Vikings kule kaskazini.
 - b. Basi, wakati Vikings walibamia, Walijibu kila kitu, kwa vile hawakujua desturi za wakristo.
 - c. Wakristo wanawiwa hawakuwafikia watu wale hawajamini Mungu. Kwa hivyo mume na mkewe waliwaedea. Mara ingine, kupitia kuvamiwa "washindi walishindwa kwa ajili ya imani ya watumwa."
 - d. Kubamiwa kwa Waviking kulileta baraka na huzuni.
 - 1) Ukristo ulienezwa.
 - 2) Ingawa hivyo, aikuenezwa kwa njia ya kujitolea.
- 2. Kuwavufa Saracens (1200-1600).
 - a. "Umiseni" vitaya Dini ili kuwa na uzuni sana.
 - b. Muda ulikwisha na kukawa na mabadiliko. Kulikuwa na hali ya maisha mapya.
 - c. Injili iliendelea ulimwenguni wote. Ufalme wa Spain ulianza kutuma watu wakangalie mahali wataeneza ufalme wao. Wakristo walienda pamoja na wao.
- 3. Mpaka mwisho wa ulimwengu (1600-2000).
 - a. 1600-1800: Kuli kuwa na ufifiowa kutuma wamisionari ndani la kanisa la Rumi.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

**Maelezo
Mafupi**

- b. 1800-2000: Waprotestant mwishowe waliamuka katika umiseni.
- c. Mekanisa yalizaliwa kwa mataifa mengine isiyokuwa ni ya wazungu. Na ilianza kututawala kiroho na kisiasa.

D. Mambo Matatu Wakati wa Kueneza (kutoka 1800-2000).

1. Wakati wa Kwanza (1792-1910).
 - a. Ilianza wakati wa huduma wa Williamu Carey. Alitia mioyo makanisa ya Protestanti kujiunga na kaziya umiseni.
 - b. Kulikuwa na wanafunzi wenzi wa umiseni. Makundi ya umiseni ilianzizwa.
 - c. Kulikuwa na hali ya kujitolea sana wamisionari wengi walienda indii ile bando njili ayafika. Wengi wao walikufa baanda ya miaka mbili.
 - d. Mkazo ulitiwa sana upande wa pwani.
 - e. Watalamu wa umiseni walianza kueleza tafauti ya kaziya umiseni na kazi ya makanisa yale walikuwa yameanzishwa.
 - 1) Hatua ya kwanza -- Kujuanana watu wale unataka kuhubiria.
 - 2) Wakati wa kusaidia kama baba -- Misionari anafundisha viongozi wenyeji.
 - 3) Kufanya kazi kama rafiki -- Viongozi wenyeji kufanya kazi sawa na wamisionari.
 - 4) Wakati wa kujifunza -- Viongozi wenyeji hufanya kazi kwa ushirika moja, lakini wamisionari wanajiunga kwa kwalikwa.
 - f. Neno ili ya muhimu ya umiseni ilianzishwa. Misionari lazima afundishe viongozi wenyeji ili waweze kuendelea mahali pengine.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

Maelezo Mafupi

2. Mwanzo mwingine wa pili (1865-1980).
 - a. Ilianza na huduma wa Hudson Taylor. Walitia mkazo kuhubiri sehemu za bala, kule Injili aijafika. Taylor mwenyewe alikuwa na sababu ya kuwafikia watu wa China.
 - b. Kulikuwa shauku kuu kwa vijana (mungano wa umoja wa vijana) walitaka sana kwenda kufanya kazi ya umiseni. Vikundi vingi viliazishwa ili kujitayarisha kuenenda kupeleka Injili nijijini.
 - c. Ingawa hivyo, kulikuwa na hatua moja ya kurudi nyuma.
 - 1) Wamisionari wengi hawakujua jinsi ya kuanzisha kanisa na kuliacha liendelee na wenyeji wakiwa viongozi.
 - 2) Mwishowe, walifanya mabadiliko na wakazilia wenyeji wachukue uongozi.
3. Jambo ingine ilifanyika (1934-?).
 - a. Injili ilifika sehemu za pwani. Na bala vile vile ilifikiwa. Cameron Townsend (Central American Indians) na Donald McGavran (Asian Indians) walianza kutambua mahali watu wale hawa jasikia Injili wako.
 - b. Makundi mingi ya umisionari ilianzishwa kufikia watu wale wamejificha.
 - c. Hawa watu ni kama 11,000 (wakati wamwaka wa 1994).
 - d. Kama historia ingejirucha yenyewe makanisa yote ya Afrika, Asia, na Latino ya Amerika hata kama ni changa nam na gani ingeweza kuwafikia makabilu ile bando hawaja-sikia Injili ya Kristo.

Mwishowe:

Huu ndio mwisho wa sehemu ya I ya umiseni imetufundisha msingi na historia ya umiseni. Mafunzo ile itafuata hii itakuwa umiseni II, kumbuka siri kubwa ya kutimiza ahadi ya Kristo, kupeleka Inji ulimwenguni kote.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

Umesioni Neno la Mwisho: Ulimwenguni, sehemu ya kwanza

Maelezo
Mafupi

¹Jonathan Lewis, ed., World Mission - Part I (Pasadena, CA: William Carey Library, 1987). Maneno ya mahimu ya mafunza haya imetoka kwa World Mission - Part I. Ilitumiwa kwa Idhini ya wenyewe na wana barua.

²Ibid., Fig. 4.4, pg. 86.

³Ibid., Fig. 5.1, pg. 103.

KUTUMA INJILI ULIMWENGUNI I

Maelezo
Mafupi

